

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2013/37/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Ιουνίου 2013

για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/98/ΕΚ σχετικά με την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τα έγγραφα που παράγονται από φορείς του δημόσιου τομέα των κρατών μελών αποτελούν μια ευρεία, ποικίλη και πολύτιμη δεξαμενή πόρων που μπορεί να ωφελήσει την οικονομία της γνώσης.
- (2) Η οδηγία 2003/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2003, για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα ⁽³⁾, θεσπίζει μια ελάχιστη δυνατή δέσμη κανόνων που διέπουν την περαιτέρω χρήση και τους πρακτικούς τρόπους για τη διευκόλυνση της περαιτέρω χρήσης υφιστάμενων εγγράφων στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα των κρατών μελών.
- (3) Οι πολιτικές ανοιχτών δεδομένων οι οποίες ενθαρρύνουν την ευρεία διαθεσιμότητα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα για προσωπικούς ή εμπορικούς σκοπούς, με ελάχιστους ή καθόλου νομικούς, τεχνικούς ή οικονομικούς περιορισμούς, και οι οποίες προωθούν την κυκλοφορία των πληροφοριών όχι μόνο για τους οικονομικούς φορείς αλλά και για το κοινό, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ταχεία ανάπτυξη νέων υπηρεσιών που

βασίζονται σε νέους τρόπους συνδυασμού και χρησιμοποίησης αυτών των πληροφοριών, τόνωσης της οικονομικής ανάπτυξης και προώθησης της κοινωνικής δέσμευσης. Ωστόσο, αυτό προϋποθέτει δημιουργία ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε ενωσιακό επίπεδο ως προς την αδειοδότηση ή όχι της περαιτέρω χρήσης των εγγράφων, όροι που δεν μπορεί να υπόκεινται στους διάφορους κανόνες και πρακτικές των κρατών μελών ή των οικείων φορέων του δημόσιου τομέα.

- (4) Η άδεια περαιτέρω χρήσης εγγράφων που ευρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα προσθέτει αξία για τους περαιτέρω χρήστες, για τους τελικούς χρήστες και για την κοινωνία εν γένει, καθώς και —σε πολλές περιπτώσεις— για τον ίδιο τον δημόσιο φορέα, προωθώντας τη διαφάνεια και τη λογοδοσία και εξασφαλίζοντας ανατροφοδότηση από περαιτέρω χρήστες όσο και από τελικούς χρήστες, γεγονός που επιτρέπει στον οικείο φορέα του δημόσιου τομέα να βελτιώσει την ποιότητα των συλλεγόμενων πληροφοριών.
- (5) Από την πρώτη θέσπιση δέσμης κανόνων για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα, το 2003, η ποσότητα των δεδομένων στον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων δεδομένων, έχει αυξηθεί εκθετικά, ενώ παράγονται και συλλέγονται νέοι τύποι δεδομένων. Παράλληλα, παριστάμενα μάρτυρες της συνεχούς εξέλιξης στον τομέα των τεχνολογιών για την ανάλυση, την εκμετάλλευση και την επεξεργασία των δεδομένων. Η ταχεία αυτή τεχνολογική εξέλιξη καθιστά δυνατή τη δημιουργία νέων υπηρεσιών και νέων εφαρμογών, που βασίζονται στη χρήση, τη συσσώρευση ή τον συνδυασμό δεδομένων. Οι κανόνες που θεσπίστηκαν το 2003 δεν συμβαδίζουν με τις γοργές αυτές αλλαγές, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να χαθούν οι οικονομικές και κοινωνικές ευκαιρίες που προσφέρονται από την περαιτέρω χρήση δεδομένων του δημόσιου τομέα.
- (6) Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη έχουν πλέον καθιερώσει πολιτικές περαιτέρω χρήσης βάσει της οδηγίας 2003/98/ΕΚ, ενώ ορισμένα έχουν υιοθετήσει φιλόδοξες προσεγγίσεις στα ανοιχτά δεδομένα για τη διευκόλυνση της περαιτέρω χρήσης προσβάσιμων δημόσιων δεδομένων για τους πολίτες και τις εταιρείες, πάνω από το ελάχιστο επίπεδο που ορίζει η προαναφερόμενη οδηγία. Για την αποφυγή ταυτόχρονης ύπαρξης διαφορετικών κανόνων στα διάφορα κράτη μέλη που

⁽¹⁾ ΕΕ C 191 της 29.6.2012, σ. 129.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Ιουνίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2013.

⁽³⁾ ΕΕ L 345 της 31.12.2003, σ. 90.

θα λειτουργούσαν ως εμπόδιο για τη διασυνοριακή προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών, και για να καταστεί δυνατή η περαιτέρω χρήση συγκρίσιμων συνόλων δεδομένων του δημόσιου τομέα για πανευρωπαϊκές εφαρμογές που βασίζονται σε αυτά, απαιτείται επίσης μια ελάχιστη εναρμόνιση προκειμένου να καθορισθεί ποια δεδομένα του δημόσιου τομέα είναι διαθέσιμα για περαιτέρω χρήση στην εσωτερική αγορά πληροφοριών, σύμφωνα με το σχετικό καθεστώς πρόσβασης.

- (7) Η οδηγία 2003/98/EK δεν περιέχει υποχρέωση που αφορά στην παροχή πρόσβασης σε έγγραφα ή υποχρέωση παροχής άδειας για την περαιτέρω χρήση τους. Η απόφαση για έγκριση ή μη της περαιτέρω χρήσης επαφίεται στο οικείο κράτος μέλος ή φορέα του δημόσιου τομέα. Ταυτόχρονα, η οδηγία 2003/98/EK βασίζεται σε εθνικούς κανόνες σχετικά με την πρόσβαση σε έγγραφα και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται άδεια περαιτέρω χρήσης εγγράφων δυνάμει της εν λόγω οδηγίας στις περιπτώσεις περιορισμένης πρόσβασης (παραδείγματος χάριν, οι εθνικοί κανόνες περιορίζουν την πρόσβαση στους πολίτες ή στις επιχειρήσεις που αποδεδειγμένα έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον να αποκτήσουν πρόσβαση στα έγγραφα) ή απαγόρευσης της πρόσβασης (παραδείγματος χάριν, οι εθνικοί κανόνες απαγορεύουν την πρόσβαση λόγω του ευαίσθητου χαρακτήρα των εγγράφων, μεταξύ άλλων, για λόγους εθνικής ασφάλειας, άμυνας, δημόσιας ασφάλειας). Ορισμένα κράτη μέλη έχουν συσχετίσει ρητά το δικαίωμα της περαιτέρω χρήσης με το εν λόγω δικαίωμα πρόσβασης, έτσι ώστε όλα τα έγγραφα γενικής πρόσβασης να διατίθενται για περαιτέρω χρήση. Σε άλλα κράτη μέλη, η σύνδεση μεταξύ των δύο συνόλων κανόνων είναι λιγότερο σαφής και τούτο συνιστά πηγή νομικής αβεβαιότητας.
- (8) Η οδηγία 2003/98/EK θα πρέπει, επομένως, να τροποποιηθεί προκειμένου να θεσπισθεί σαφής υποχρέωση για τα κράτη μέλη να προσφέρουν κάθε έγγραφο για περαιτέρω χρήση, εκτός εάν η πρόσβαση περιορίζεται ή απαγορεύεται βάσει των εθνικών κανόνων σχετικά με την πρόσβαση σε έγγραφα και με την επιφύλαξη των λοιπών εξαιρέσεων που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία. Οι τροποποιήσεις που θεσπίζονται με την παρούσα οδηγία δεν επιδιώκουν να καθορίσουν ή να μεταβάλουν τα καθεστώτα πρόσβασης στα κράτη μέλη, τα οποία παραμένουν υπό την ευθύνη τους.
- (9) Λαμβάνοντας υπόψη το δικαίο της Ένωσης και τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών και της Ένωσης, ιδίως στο πλαίσιο της σύμβασης της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων και της συμφωνίας για τις εμπορικές πτυχές των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, έγγραφα επί των οποίων τρίτοι έχουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2003/98/EK. Εάν ένας τρίτος ήταν ο αρχικός ιδιοκτήτης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας εγγράφου που κατέχουν βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, μουσεία και αρχεία και το διάστημα προστασίας των εν λόγω δικαιωμάτων δεν έχει λήξει, το έγγραφο αυτό θα πρέπει, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, να θεωρείται ως έγγραφο για το οποίο τρίτοι έχουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- (10) Η οδηγία 2003/98/EK θα πρέπει να ισχύει για τα έγγραφα, η διάθεση των οποίων εμπίπτει στο πεδίο της δημόσιας αποστολής των οικείων φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτή ορίζεται από τον νόμο ή με άλλες δεσμευτικές διατάξεις του κράτους μέλους. Εφόσον δεν υπάρχουν τέτοιοι κανόνες, η δημόσια αποστολή θα πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με την κοινή διοικητική πρακτική στο κράτος μέλος, υπό τον όρο ότι το πεδίο της δημόσιας αποστολής είναι σαφές και υπόκειται σε επανεξέταση. Η δημόσια αποστολή θα μπορούσε να ορίζεται συνολικά ή κατά περίπτωση για τους επιμέρους φορείς του δημόσιου τομέα.
- (11) Κατά την υλοποίηση και εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να τηρούνται πλήρως οι αρχές της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με την οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁽¹⁾. Ειδικότερα, θα πρέπει να γίνει υπόμνηση ότι, σύμφωνα με την προαναφερόμενη οδηγία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι σύνομη. Εξάλλου, σύμφωνα με μια από τις αρχές της εν λόγω οδηγίας, η περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν θα πρέπει να είναι ασυμβίβαστη με συγκεκριμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς για τους οποίους έχουν συγκεντρωθεί τα δεδομένα αυτά.
- (12) Η οδηγία 2003/98/EK δεν θα πρέπει να προσβάλλει τα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων οικονομικής και ηθικής φύσης, που χαιρούν οι εργαζόμενοι των φορέων του δημόσιου τομέα βάσει εθνικών κανόνων.
- (13) Εξάλλου, εφόσον ένα έγγραφο καθίσταται διαθέσιμο προς περαιτέρω χρήση, ο εμπλεκόμενος φορέας του δημόσιου τομέα θα πρέπει να διατηρεί το δικαίωμα αξιοποίησης του εγγράφου.
- (14) Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2003/98/EK θα πρέπει να επεκταθεί σε βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, μουσεία και αρχεία.
- (15) Ένας από τους κύριους στόχους της εγκαθίδρυσης της εσωτερικής αγοράς είναι η δημιουργία όρων για την ανάπτυξη υπηρεσιών ενωσιακής κλίμακας. Οι βιβλιοθήκες, τα μουσεία και τα αρχεία κατέχουν σημαντικό αριθμό πολύτιμων πόρων πληροφοριών του δημόσιου τομέα, ιδίως δεδομένου ότι τα προγράμματα ψηφιοποίησης έχουν πολλαπλασιάσει την ποσότητα του κοινόχρηστου ψηφιακού υλικού. Αυτές οι συλλογές πολιτιστικής κληρονομιάς και τα συναφή μεταδεδομένα αποτελούν δυναμική βάση για προϊόντα και υπηρεσίες ψηφιακού περιεχομένου και διαθέτουν τεράστιες δυνατότητες καινοτόμου περαιτέρω χρήσης σε τομείς όπως η εκπαίδευση και ο τουρισμός. Οι ευρύτερες δυνατότητες περαιτέρω χρήσης πολιτιστικού υλικού του δημόσιου τομέα θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να επιτρέπουν στις επιχειρήσεις της Ένωσης να εκμεταλλεύονται το δυναμικό του και να συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

(¹) ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

- (16) Οι κανόνες και οι πρακτικές των κρατών μελών όσον αφορά την εκμετάλλευση πολιτιστικών πόρων του δημόσιου τομέα παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές, οι οποίες συνιστούν φραγμούς για την αξιοποίηση του οικονομικού δυναμικού αυτών των πόρων. Δεδομένου ότι οι βιβλιοθήκες, τα μουσεία και τα αρχαία εξακολουθούν να επενδύουν στην ψηφιοποίηση, πολλά εξ αυτών διαθέτουν ήδη για περαιτέρω χρήση το κοινόχρηστο περιεχόμενό τους και πολλά εξ αυτών αναζητούν ενεργά ευκαιρίες για περαιτέρω χρήση του περιεχομένου τους. Ωστόσο, καθώς εφαρμόζονται σε πολύ διαφορετικά ρυθμιστικά και πολιτιστικά περιβάλλοντα, οι πρακτικές των πολιτιστικών ιδρυμάτων όσον αφορά την εκμετάλλευση περιεχομένου έχουν αναπτυχθεί κατά διάφορους τρόπους.
- (17) Δεδομένου ότι οι διαφορές εθνικών κανόνων και πρακτικών ή η απουσία σαφήνειας παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και την απρόσκοπτη ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας στην Ένωση, θα πρέπει να επιτευχθεί ελάχιστος βαθμός εναρμόνισης των εθνικών κανόνων και πρακτικών όσον αφορά την περαιτέρω χρήση πολιτιστικού υλικού του δημόσιου τομέα στις βιβλιοθήκες, τα μουσεία και τα αρχαία.
- (18) Η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2003/98/ΕΚ θα πρέπει να περιοριστεί μόνο σε τρεις τύπους πολιτιστικών ιδρυμάτων – βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, μουσεία και αρχαία, επειδή οι συλλογές τους αποτελούν και θα αποτελούν ολόένα και περισσότερο πολύτιμο υλικό για περαιτέρω χρήση σε πολλά προϊόντα όπως κινητές εφαρμογές. Άλλοι τύποι πολιτιστικών ιδρυμάτων (όπως ορχήστρες, λυρικές σκηνές, μπαλέτα και θέατρα), συμπεριλαμβανομένων των αρχαίων που ανήκουν στα ιδρύματα αυτά, θα πρέπει να εξαιρούνται, λόγω της ιδιαιτερότητάς τους ως «τέχνες του θεάματος». Δεδομένου ότι σχεδόν όλο το υλικό τους καλύπτεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων και θα εξαιρεθεί, συνεπώς, από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, η υπαγωγή τους στο εν λόγω πεδίο θα είχε περιορισμένα αποτελέσματα.
- (19) Η ψηφιοποίηση αποτελεί ένα σημαντικό μέσο για τη διασφάλιση μεγαλύτερης πρόσβασης στο πολιτιστικό υλικό και χρήσης αυτού για εκπαιδευτικούς, εργασιακούς ή ψυχαγωγικούς σκοπούς. Προσφέρει επίσης σημαντικές οικονομικές ευκαιρίες, διευκολύνοντας την ενσωμάτωση του πολιτιστικού υλικού στις ψηφιακές υπηρεσίες και προϊόντα, και συμβάλλοντας, με τον τρόπο αυτό, στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και στην ανάπτυξη. Οι πτυχές αυτές τονίστηκαν, μεταξύ άλλων, στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Μαΐου 2010 με τίτλο «Europeana — τα επόμενα βήματα»⁽¹⁾, στη σύσταση 2011/711/ΕΕ της Επιτροπής, της 27ης Οκτωβρίου 2011, για την ψηφιοποίηση και την επιγραμματική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη⁽²⁾, καθώς και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2012, για την ψηφιοποίηση και την προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη⁽³⁾. Τα εν λόγω έγγραφα καθορίζουν την πορεία που πρέπει να ακολουθείται κατά τη διαχείριση των νομικών, οικονομικών και οργανωτικών πτυχών της ψηφιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης και τη διαδικτυακή διάθεσή της.
- (20) Για τη διευκόλυνση της περαιτέρω χρήσης, οι φορείς του δημόσιου τομέα θα πρέπει, οσάκις τούτο είναι δυνατόν και σκόπιμο, να διαθέτουν τα έγγραφα, σε ανοικτή και μηχαναγνώσιμη μορφή, μαζί με τα μεταδεδομένα τους, στον υψηλότερο βαθμό ακρίβειας και ανάλυσης, σε μορφή που εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα, π.χ. με την επεξεργασία τους κατά τρόπο συνεπή με τις αρχές που διέπουν τις απαιτήσεις συμβατότητας και χρηστικότητας για χωρικές πληροφορίες σύμφωνα με την οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2007, για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (INSPIRE)⁽⁴⁾.
- (21) Ένα έγγραφο θα πρέπει να θεωρείται έγγραφο σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο, εάν είναι σε μορφή αρχείου διαρθρωμένου κατά τέτοιον τρόπο ώστε οι εφαρμογές λογισμικού να μπορούν να εντοπίσουν, να αναγνωρίσουν και να εξαγάγουν από αυτό συγκεκριμένα δεδομένα. Τα δεδομένα που έχουν κωδικοποιηθεί σε αρχαία που είναι διαρθρωμένα σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο είναι μηχαναγνώσιμα δεδομένα. Οι μηχαναγνώσιμοι μορφότυποι μπορούν να είναι ανοικτοί ή ιδιόκτητοι· μπορούν να υπάρχουν επίσημα πρότυπα ή όχι. Τα έγγραφα που έχουν κωδικοποιηθεί σε μορφή αρχείου που περιορίζει μια τέτοια αυτόματη επεξεργασία, διότι τα δεδομένα δεν μπορούν ή δεν μπορούν εύκολα να εξαχθούν από αυτά τα έγγραφα, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως έγγραφα σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, όταν αυτό είναι σκόπιμο, να ενθαρρύνουν τη χρήση ανοικτών, μηχαναγνώσιμων μορφότυπων.
- (22) Σε περίπτωση επιβολής τέλους από φορείς του δημόσιου τομέα για την περαιτέρω χρήση εγγράφων, το εν λόγω τέλος θα πρέπει καταρχήν να περιορίζεται στο οριακό κόστος. Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ανάγκη να μην παρεμποδίζεται η κανονική λειτουργία των φορέων του δημόσιου τομέα, οι οποίοι υποχρεούνται να παράγουν έσοδα για να καλύπτουν σημαντικό μέρος του κόστους τους όσον αφορά την εκτέλεση της δημόσιας αποστολής τους, ή του κόστους που συνδέεται με τη συλλογή, παραγωγή, αναπαραγωγή και διάδοση ορισμένων εγγράφων που διατίθενται για περαιτέρω χρήση. Στις περιπτώσεις αυτές, οι φορείς του δημόσιου τομέα θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρεώνουν περισσότερο από το οριακό κόστος. Τα τέλη αυτά θα πρέπει να ορίζονται σύμφωνα με αντικειμενικά, διαφανή και επαληθεύσιμα κριτήρια και τα συνολικά έσοδα από την παροχή και την άδεια περαιτέρω χρήσης των εγγράφων δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το κόστος συλλογής, παραγωγής, αναπαραγωγής και διάδοσής τους, συμπεριλαμβανομένης μιας εύλογης απόδοσης της επένδυσης. Η απαίτηση να παράγουν έσοδα για να καλύπτουν σημαντικό μέρος του κόστους των φορέων του δημοσίου τομέα όσον αφορά την εκτέλεση της δημόσιας αποστολής τους, ή του κόστους που συνδέεται με τη συλλογή, παραγωγή, αναπαραγωγή και διάδοση ορισμένων εγγράφων, δεν πρέπει να αποτελεί απαίτηση εκ του νόμου και μπορεί να απορρέει, παραδείγματος χάριν, από τις διοικητικές πρακτικές των κρατών μελών. Η εν λόγω απαίτηση θα πρέπει να επανεξετάζεται τακτικά από τα κράτη μέλη.

⁽¹⁾ EE C 81 E της 15.3.2011, σ. 16.⁽²⁾ EE L 283 της 29.10.2011, σ. 39.⁽³⁾ EE C 169 της 15.6.2012, σ. 5.⁽⁴⁾ EE L 108 της 25.4.2007, σ. 1.

- (23) Οι βιβλιοθήκες, τα μουσεία και τα αρχεία θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να χρεώνουν περισσότερο από το οριακό κόστος προκειμένου, και στην περίπτωση αυτή, να μην παρεμποδίζεται η κανονική λειτουργία τους. Όσον αφορά αυτούς τους φορείς του δημόσιου τομέα, τα συνολικά έσοδα από την παροχή και την άδεια περαιτέρω χρήσης των εγγράφων εντός της εκάστοτε λογιστικής περιόδου δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το κόστος συλλογής, παραγωγής, αναπαραγωγής, διάδοσης και συντήρησής τους και το κόστος εκκαθάρισης δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης μιας εύλογης απόδοσης της επένδυσης. Όσον αφορά τις βιβλιοθήκες, τα μουσεία και τα αρχεία και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητές τους, οι τιμές που χρεώνονται από τον ιδιωτικό τομέα για την περαιτέρω χρήση πανομοιότυπων ή παρόμοιων εγγράφων θα μπορούσαν να λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της εύλογης απόδοσης της επένδυσης.
- (24) Τα ανώτατα όρια χρέωσης για τέλη, τα οποία θεσπίζονται με την παρούσα οδηγία, δεν θίγουν το δικαίωμα των κρατών μελών να επιβάλλουν χαμηλότερα ή καθόλου τέλη.
- (25) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίζουν τα κριτήρια χρέωσης που υπερβαίνει το οριακό κόστος. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν παραδειγματός χάριν, να καθορίζουν τέτοια κριτήρια απευθείας σε εθνικούς κανόνες ή μπορούν να ορίζουν τον κατάλληλο φορέα ή τους κατάλληλους φορείς, άλλους από τον ίδιο τον φορέα του δημόσιου τομέα, που είναι αρμόδιοι να καθορίζουν τα κριτήρια αυτά. Ο φορέας αυτός θα πρέπει να έχει οργανωθεί σύμφωνα με τα συνταγματικά και νομικά συστήματα των κρατών μελών. Μπορεί να είναι υφιστάμενος φορέας με δημοσιονομικές εκτελεστικές αρμοδιότητες που υπέχει πολιτική ευθύνη.
- (26) Σε σχέση με κάθε περαιτέρω χρήση του εγγράφου, οι φορείς του δημόσιου τομέα μπορούν, οσάκις ενδείκνυται, να επιβάλλουν όρους στον περαιτέρω χρήστη μέσω άδειας, όπως είναι η αναφορά της πηγής και η δήλωση περί της καθ' οιονδήποτε τρόπο τροποποίησης του εγγράφου από τον περαιτέρω χρήστη. Τυχόν άδειες για περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να θέτουν τους λιγότερους δυνατούς περιορισμούς στην περαιτέρω χρήση, παραδειγματός χάριν περιορίζοντάς τους στην ένδειξη της πηγής. Οι ανοιχτές άδειες που διατίθενται διαδικτυακά, παρέχουν ευρύτερα δικαιώματα περαιτέρω χρήσης χωρίς τεχνολογικούς, οικονομικούς ή γεωγραφικούς περιορισμούς, και οι οποίες στηρίζονται σε μορφώτυπους ανοικτών δεδομένων θα πρέπει να έχουν σημαντικό ρόλο στο θέμα αυτό. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, επομένως, να ενθαρρύνουν τη χρήση ανοικτών αδειών, οι οποίες, ενδεχομένως, θα πρέπει να καταστούν κοινή πρακτική σε ολόκληρη την Ένωση.
- (27) Η Επιτροπή έχει υποστηρίξει την ανάπτυξη ενός διαδικτυακού πίνακα αποτελεσμάτων για τις πληροφορίες του δημόσιου τομέα με σχετικούς δείκτες επιδόσεων όσον αφορά την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα σε όλα τα κράτη μέλη. Η τακτική επικαιροποίηση του εν λόγω πίνακα αποτελεσμάτων θα συμβάλλει στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και στη διαθεσιμότητα πληροφοριών σχετικά με τις πολιτικές και τις πρακτικές σε ολόκληρη την Ένωση.
- (28) Τα ένδικα μέσα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη δυνατότητα επανεξέτασης από αμερόληπτο φορέα επανεξέτασης. Ο φορέας αυτός θα μπορούσε να είναι μια ήδη υφιστάμενη εθνική αρχή, όπως η εθνική αρχή ανταγωνισμού, η εθνική αρχή για την πρόσβαση στα έγγραφα, ή η εθνική δικαστική αρχή. Ο φορέας αυτός θα πρέπει να έχει οργανωθεί σύμφωνα με τα συνταγματικά και νομικά συστήματα των κρατών μελών και δεν θα πρέπει να προδικάζει την έκβαση οποιουδήποτε ένδικου μέσου που διαθέτουν άλλως οι αιτούντες την περαιτέρω χρήση. Ωστόσο, θα πρέπει να είναι διαφορετικός από τον μηχανισμό κράτους μέλους που καθορίζει τα κριτήρια χρέωσης που υπερβαίνει το οριακό κόστος. Τα ένδικα μέσα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη δυνατότητα επανεξέτασης των αρνητικών αποφάσεων αλλά και των αποφάσεων που, αν και επιτρέπουν την περαιτέρω χρήση, θίγουν ωστόσο τους αιτούντες για άλλους λόγους, κυρίως με τους εφαρμοζόμενους κανόνες χρέωσης. Η διαδικασία επανεξέτασης θα πρέπει να είναι ταχεία και να ευθυγραμμίζεται με τις ανάγκες μιας ταχέως μεταβαλλόμενης αγοράς.
- (29) Οι κανόνες του ανταγωνισμού θα πρέπει να τηρούνται όταν καθορίζονται οι αρχές για την περαιτέρω χρήση εγγράφων, και να αποφεύγονται κατά το δυνατόν οι αποκλειστικές συμφωνίες των φορέων του δημόσιου τομέα με ιδιώτες εταιρούς. Εν τούτοις, για λόγους παροχής υπηρεσίας προς το δημόσιο συμφέρον, ενδέχεται ενίοτε να χρειασθεί αποκλειστικό δικαίωμα για περαιτέρω χρήση συγκεκριμένων εγγράφων του δημόσιου τομέα. Αυτό είναι δυνατόν να συμβεί, μεταξύ άλλων, σε περίπτωση που κανένας εμπορικός εκδότης δεν θα δημοσίευε τις πληροφορίες χωρίς ανάλογο αποκλειστικό δικαίωμα. Προκειμένου να συνυπολογισθεί η ανησυχία αυτή, η οδηγία 2003/98/ΕΚ επιτρέπει, υπό τον όρο τακτικής επανεξέτασης, τις αποκλειστικές συμφωνίες στις περιπτώσεις που είναι αναγκαίο ένα αποκλειστικό δικαίωμα για την παροχή υπηρεσίας προς το δημόσιο συμφέρον.
- (30) Κατόπιν της επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2003/98/ΕΚ στις βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, στα μουσεία και στα αρχεία, κρίνεται σκόπιμο να ληφθούν υπόψη οι υφιστάμενες αποκλειστικές στα κράτη μέλη όσον αφορά την ψηφιοποίηση των πολιτιστικών πόρων, που δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά από τους ισχύοντες κανόνες της εν λόγω οδηγίας σχετικά με τις αποκλειστικές συμφωνίες. Υφίστανται πολυάριθμες συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ βιβλιοθηκών (συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών), μουσείων, αρχείων και ιδιωτών εταιρών, που αφορούν την ψηφιοποίηση των πολιτιστικών πόρων και τη χορήγηση αποκλειστικών δικαιωμάτων σε ιδιώτες εταιρούς. Έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι οι εν λόγω συμφωνίες μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να καταστήσουν δυνατή μια ουσιαστική χρήση των πολιτιστικών πόρων και ταυτόχρονα να επισπεύσουν την πρόσβαση των πολιτών στην πολιτιστική κληρονομιά.
- (31) Σε περίπτωση που ένα αποκλειστικό δικαίωμα σχετίζεται με την ψηφιοποίηση πολιτιστικών πόρων, ενδέχεται να είναι απαραίτητη η πρόβλεψη ορισμένης χρονικής διάρκειας αποκλειστικότητας προκειμένου ο ιδιώτης εταίρος να έχει τη δυνατότητα να αποσβέσει την επένδυσή του. Ωστόσο, η περίοδος αυτή θα πρέπει να είναι περιορισμένη χρονικά και όσο το δυνατόν πιο σύντομη, προκειμένου να τηρείται η αρχή ότι το κοινόχρηστο υλικό θα πρέπει να παραμένει δημόσιο κτήμα, αφού ψηφιοποιηθεί. Η περίοδος για την ψηφιοποίηση πολιτιστικών πόρων βάσει αποκλειστικού δικαιώματος δεν θα πρέπει εν γένει να υπερβαίνει τα 10 έτη. Οποιαδήποτε περίοδος αποκλειστικότητας που υπερβαίνει τα 10 έτη, θα πρέπει να υπόκειται σε επανεξέταση, λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές, οικονομικές και διοικητικές αλλαγές στο περιβάλλον από τότε που συνάφθηκε η

συμφωνία. Εξάλλου, κάθε σύμπραξη μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την ψηφιοποίηση πόρων θα πρέπει να χορηγεί στο πολιτιστικό ίδρυμα-εταίρο πλήρη δικαιώματα όσον αφορά τη χρήση μετά τη λήξη της συμφωνίας ψηφιοποιημένων πόρων.

(32) Προκειμένου να ληφθούν δεόντως υπόψη συμβάσεις και άλλες συμφωνίες που χορηγούν αποκλειστικά δικαιώματα και που συνάφθηκαν πριν από τη θέση σε ισχύ της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να θεσπισθούν κατάλληλα μεταβατικά μέτρα για την προστασία των συμφερόντων των ενεχομένων μερών στις περιπτώσεις που τα αποκλειστικά τους δικαιώματα δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή των εξαιρέσεων που επιτρέπονται βάσει της παρούσας οδηγίας. Τα εν λόγω μεταβατικά μέτρα θα πρέπει να προβλέπουν τη διατήρηση των αποκλειστικών δικαιωμάτων των μερών έως τη λήξη της σύμβασης ή, για τις συμβάσεις αορίστου χρόνου ή τις συμβάσεις ιδιαίτερα μεγάλης διάρκειας, τη διατήρησή τους για ένα χρονικό διάστημα αρκετά μεγάλο που να επιτρέπει στα μέρη να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα. Τα εν λόγω μεταβατικά μέτρα δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται σε συμβάσεις ή άλλες συμφωνίες που συνάφθηκαν μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας οδηγίας αλλά πριν από την εφαρμογή εθνικών μέτρων μεταφοράς στο εσωτερικό δικαιο της παρούσας οδηγίας, προκειμένου να αποφεύγονται καταστάσεις κατά τις οποίες συνάπτονται συμβάσεις ή άλλες μακροπρόθεσμες συμφωνίες που δεν συνάδουν με την παρούσα οδηγία έτσι ώστε να καταστρατηγούνται μελλοντικά εθνικά μέτρα μεταφοράς που πρόκειται να ληφθούν. Συνεπώς, οι συμβάσεις και οι άλλες συμφωνίες που συνάπτονται μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας αλλά πριν από την ημερομηνία εφαρμογής εθνικών μέτρων μεταφοράς, θα πρέπει να συνάδουν με την παρούσα οδηγία από την ημερομηνία εφαρμογής εθνικών μέτρων μεταφοράς της παρούσας οδηγίας.

(33) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η διευκόλυνση της δημιουργίας, σε ενωσιακή κλίμακα, πληροφοριακών προϊόντων και υπηρεσιών που βασίζονται σε έγγραφα του δημόσιου τομέα και η διασφάλιση αποτελεσματικής διασυννοριακής χρήσης εγγράφων του δημόσιου τομέα αφενός από ιδιωτικές εταιρείες, ιδίως από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, για πληροφοριακά προϊόντα και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, και αφετέρου από τους πολίτες προκειμένου να διευκολύνονται η ελεύθερη κυκλοφορία των πληροφοριών και η επικοινωνία, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, και, συνεπώς, λόγω του εγγενώς ενωσιακού χαρακτήρα του πεδίου εφαρμογής της προταθείσας δράσης, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας που θεσπίζει το ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα όρια που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων αυτών.

(34) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 8) και του δικαιώματος της ιδιοκτησίας (άρθρο 17). Ουδεμία διάταξη της παρούσας

οδηγίας δεν πρέπει να ερμηνεύεται ή να εφαρμόζεται κατά τρόπο ασυμβίβαστο προς την Ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

(35) Είναι απαραίτητο να διασφαλισθεί ότι τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την έκταση της περαιτέρω χρήσης των πληροφοριών του δημόσιου τομέα, τις συνθήκες υπό τις οποίες είναι διαθέσιμες, και τις πρακτικές που ακολουθούνται όσον αφορά την άσκηση ένδικων μέσων.

(36) Η Επιτροπή θα πρέπει να επικουρεί κατά τρόπο συνεπή τα κράτη μέλη στην εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, εκδίδοντας κατευθυντήριες γραμμές, ιδίως σχετικά με τις συνιστώμενες τυποποιημένες άδειες, τα σύνολα δεδομένων και τη χρέωση για την περαιτέρω χρήση εγγράφων, μετά από διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

(37) Επομένως, η οδηγία 2003/98/ΕΚ θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΛΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 2003/98/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:

i) το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) σε έγγραφο, η παροχή των οποίων είναι δραστηριότητα που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της δημόσιας αποστολής των οικείων φορέων του δημόσιου τομέα, όπως ορίζεται από το δικαιο ή από άλλους δεσμευτικούς κανόνες του κράτους μέλους ή, αν δεν υπάρχουν τέτοιοι κανόνες, η δημόσια αποστολή καθορίζεται σύμφωνα με την κοινή διοικητική πρακτική στο οικείο κράτος μέλος, υπό τον όρο ότι το πεδίο της δημόσιας αποστολής είναι σαφές και υπόκειται σε επανεξέταση»·

ii) το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) σε έγγραφο στα οποία η πρόσβαση αποκλείεται δυνάμει των καθεστώτων πρόσβασης που ισχύουν στα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων, για λόγους:

— προστασίας της εθνικής ασφάλειας (π.χ. ασφάλεια του κράτους), άμυνας ή δημόσιας ασφάλειας,

— στατιστικού απορρήτου,

— εμπορικού απορρήτου (π.χ. επιχειρηματικό, επαγγελματικό ή εταιρικό απόρρητο)»·

iii) παρεμβάλλονται τα ακόλουθα στοιχεία:

«γα) σε έγγραφα στα οποία η πρόσβαση περιορίζεται δυνάμει των καθεστώτων πρόσβασης στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι πολίτες ή οι επιχειρήσεις πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον να αποκτήσουν πρόσβαση στα έγγραφα·

γβ) σε τμήματα εγγράφων που περιέχουν μόνο λογότυπα, εμβλήματα και σήματα·

γγ) σε έγγραφα στα οποία η πρόσβαση απαγορεύεται ή περιορίζεται δυνάμει των καθεστώτων πρόσβασης για λόγους προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και τμήματα εγγράφων που είναι προσβάσιμα δυνάμει των εν λόγω καθεστώτων και περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα η περαιτέρω χρήση των οποίων είναι ασυμβίβαστη, βάσει νόμου, με τη νομοθεσία σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·»

iv) το στοιχείο ε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ε) σε έγγραφα που ευρίσκονται στην κατοχή εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων καθιερωμένων οργανώσεων για τη μεταφορά των αποτελεσμάτων της έρευνας, σχολείων και πανεπιστημίων, εξαιρουμένων πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, και·»

v) το στοιχείο στ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«στ) σε έγγραφα που ευρίσκονται στην κατοχή πολιτιστικών ιδρυμάτων, εκτός βιβλιοθηκών, μουσείων και αρχείων.»

β) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Η παρούσα οδηγία βασίζεται στα υφιστάμενα στα κράτη μέλη καθεστώτα πρόσβασης και δεν θίγει τα καθεστώτα αυτά.»

γ) Στην παράγραφο 4, η λέξη «κοινοτικού» αντικαθίσταται από τη λέξη «ενωσιακού».

2) Στο άρθρο 2, προστίθενται τα ακόλουθα σημεία:

«6. Ως “έγγραφο σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο” νοείται το ψηφιακό έγγραφο υπό μορφή αρχείου διαρθρωμένου κατά τρόπο ώστε οι εφαρμογές λογισμικού να μπορούν εύκολα να εντοπίζουν, να αναγνωρίζουν και να εξάγουν συγκεκριμένα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων μεμονωμένων δηλώσεων γεγονότων, και της εσωτερικής τους δομής·

7. Ως “ανοικτό μορφότυπο” νοείται ένα μορφότυπο το οποίο δεν εξαρτάται από πλατφόρμα και διατίθεται στο κοινό χωρίς οποιονδήποτε περιορισμό που να παρεμποδίζει την περαιτέρω χρήση των εγγράφων·

8. Ως “ανοικτό επίσημο πρότυπο” νοείται ένα πρότυπο που έχει καθορισθεί σε γραπτή μορφή και το οποίο περιγράφει λεπτομερώς τις προδιαγραφές για τις απαιτήσεις σχετικά με τον τρόπο διασφάλισης της διαλειτουργικότητας του λογισμικού·

9. Ως “πανεπιστήμιο” νοείται κάθε φορέας του δημόσιου τομέα που παρέχει μεταδευτεροβάθμια ανώτατη εκπαίδευση που οδηγεί σε πανεπιστημιακά διπλώματα.»

3) Το άρθρο 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 3

Γενική αρχή

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα έγγραφα στα οποία εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία σύμφωνα με το άρθρο 1 είναι περαιτέρω χρησιμοποιήσιμα για εμπορικούς ή μη εμπορικούς σκοπούς, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στα κεφάλαια III και IV.

2. Για έγγραφα για τα οποία βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, μουσεία και αρχαία διαθέτουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, εφόσον επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση τέτοιων εγγράφων, τα έγγραφα αυτά να είναι περαιτέρω χρησιμοποιήσιμα για εμπορικούς ή μη εμπορικούς σκοπούς, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στα κεφάλαια III και IV.»

4) Στο άρθρο 4, οι παράγραφοι 3 και 4 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, οι φορείς του δημόσιου τομέα ανακοινώνουν στον αιτούντα τους λόγους απόρριψης βάσει των συναφών διατάξεων του καθεστώτος πρόσβασης του οικείου κράτους μέλους, ή των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπισθεί δυνάμει της παρούσας οδηγίας, ιδίως του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως γγ) ή του άρθρου 3. Σε περίπτωση που η απορριπτική απόφαση βασίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο β), ο φορέας του δημόσιου τομέα συμπεριλαμβάνει αναφορά στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι ο δικαιούχος, όταν είναι γνωστός, ή, εναλλακτικά, στον αδειοδότη από τον οποίο ο φορέας του δημόσιου τομέα έχει λάβει το σχετικό υλικό. Βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, μουσεία και αρχαία δεν απαιτείται να περιλαμβάνουν τέτοια αναφορά.

4. Κάθε απόφαση σχετικά με την περαιτέρω χρήση περιέχει αναφορά στα ένδικα μέσα σε περίπτωση που ο αιτών επιθυμεί να προσβάλει την απόφαση. Τα ένδικα μέσα περιλαμβάνουν τη δυνατότητα επανεξέτασης από αμερόληπτο φορέα επανεξέτασης, με την κατάλληλη εμπειρογνωμοσύνη, όπως η εθνική αρχή ανταγωνισμού, η εθνική αρχή για την πρόσβαση στα έγγραφα, ή η εθνική δικαστική αρχή, των οποίων οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τον οικείο φορέα του δημόσιου τομέα.»

5) Το άρθρο 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 5

Διαθέσιμοι μορφότυποι

1. Οι φορείς του δημόσιου τομέα διαθέτουν τα έγγραφα τους σε οιαδήποτε προϋπάρχουσα μορφή ή γλώσσα και, εφόσον είναι δυνατόν και σκόπιμο, σε ανοικτό και μηχαναγνώσιμο μορφότυπο μαζί με τα μεταδεδομένα τους. Τόσο το μορφότυπο όσο και τα μεταδεδομένα θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να συμμορφώνονται με ανοικτά, επίσημα πρότυπα.

2. Η παράγραφος 1 δεν υποχρεώνει τους φορείς του δημόσιου τομέα να εκδίδουν ή να προσαρμόζουν έγγραφα ή να διαθέτουν αποσπάσματα από έγγραφα προκειμένου να συμμορφώνονται με την εν λόγω παράγραφο όταν αυτό απαιτεί δυσανάλογη προσπάθεια που υπερβαίνει έναν απλό χειρισμό.

3. Βάσει της παρούσας οδηγίας, δεν μπορεί να απαιτηθεί από τους φορείς του δημόσιου τομέα να συνεχίσουν την παραγωγή και αποθήκευση συγκεκριμένου τύπου εγγράφων για τον σκοπό της περαιτέρω χρήσης των εν λόγω εγγράφων από οργανισμό του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα.»

6) Το άρθρο 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 6

Αρχές που διέπουν τη χρέωση

1. Εφόσον χρεώνονται τέλη για την περαιτέρω χρήση εγγράφων, τα εν λόγω τέλη περιορίζονται στο οριακό κόστος για την αναπαραγωγή, την παροχή και τη διάδοσή τους.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στα ακόλουθα:

α) στους φορείς του δημόσιου τομέα από τους οποίους απαιτείται να παράγουν έσοδα για την κάλυψη ενός ουσιώδους μέρους του κόστους εκτέλεσης της δημόσιας αποστολής τους·

β) κατ' εξαίρεση, στα έγγραφα για τα οποία ο οικείος φορέας του δημόσιου τομέα απαιτείται να παράγει έσοδα για την κάλυψη ενός ουσιώδους μέρους του κόστους συλλογής, παραγωγής, αναπαραγωγής και διάδοσης των εγγράφων. Οι εν λόγω απαιτήσεις καθορίζονται από τον νόμο ή από άλλους δεσμευτικούς κανόνες του οικείου κράτους μέλους. Εφόσον δεν υπάρχουν τέτοιοι κανόνες, οι απαιτήσεις καθορίζονται σύμφωνα με την κοινή διοικητική πρακτική στο κράτος μέλος·

γ) σε βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, μουσεία και αρχαία.

3. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχεία α) και β), οι φορείς του οικείου δημόσιου τομέα υπολογίζουν τα συνολικά τέλη σύμφωνα με αντικειμενικά, διαφανή και επαληθεύσιμα κριτήρια που πρέπει να καθορίσουν τα κράτη μέλη. Τα συνολικά έσοδα των φορέων αυτών από την παροχή και την άδεια περαιτέρω χρήσης των εν λόγω εγγράφων εντός της εκάστοτε λογιστικής περιόδου δεν υπερβαίνουν το κόστος συλλογής, παραγωγής, αναπαραγωγής και διάδοσής τους, συμπεριλαμβανομένης μιας εύλογης απόδοσης της επένδυσης. Τα τέλη υπολογίζονται σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές που εφαρμόζονται στους οικείους φορείς του δημόσιου τομέα.

4. Όταν οι φορείς του δημόσιου τομέα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο γ) επιβάλλουν τέλη, τα συνολικά έσοδα από την παροχή και την άδεια περαιτέρω χρήσης των εγγράφων εντός της εκάστοτε λογιστικής περιόδου δεν υπερβαίνουν το κόστος συλλογής, παραγωγής, αναπαραγωγής, διάδοσης και συντήρησής τους και το κόστος εκκαθάρισης

δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης μιας εύλογης απόδοσης της επένδυσης. Τα τέλη υπολογίζονται σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές που εφαρμόζονται στους οικείους φορείς του δημόσιου τομέα.»

7) Το άρθρο 7 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 7

Διαφάνεια

1. Όσον αφορά τα πάγια τέλη για την περαιτέρω χρήση εγγράφων που ευρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα, τυχόν ισχύοντες όροι και το πραγματικό ποσό των τελών αυτών, συμπεριλαμβανομένης της βάσης υπολογισμού των εν λόγω τελών, προκαθορίζονται και δημοσιεύονται με ηλεκτρονικά μέσα οσάκις τούτο είναι δυνατό και σκόπιμο.

2. Όσον αφορά τέλη για περαιτέρω χρήση άλλα από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο οικείος φορέας του δημόσιου τομέα αναφέρει εκ των προτέρων τους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των τελών αυτών. Κατόπιν αιτήσεως, ο οικείος φορέας του δημόσιου τομέα αναφέρει επίσης τον τρόπο υπολογισμού των τελών αυτών σε σχέση με τη συγκεκριμένη αίτηση περαιτέρω χρήσης.

3. Οι απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο β) προκαθορίζονται από τα κράτη μέλη. Δημοσιεύονται με ηλεκτρονικά μέσα, οσάκις τούτο είναι δυνατό και σκόπιμο.

4. Οι φορείς του δημόσιου τομέα μεριμνούν ώστε οι αιτούντες έγγραφα για περαιτέρω χρήση να ενημερώνονται σχετικά με τα ένδικα μέσα που μπορούν να ασκήσουν σε ό,τι αφορά αποφάσεις ή πρακτικές που τους επηρεάζουν.»

8) Στο άρθρο 8, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Οι φορείς του δημόσιου τομέα μπορούν να επιτρέπουν την περαιτέρω χρήση χωρίς όρους ή μπορούν να επιβάλλουν όρους, κατά περίπτωση μέσω άδειας. Οι όροι αυτοί δεν περιορίζουν άνευ λόγου τις δυνατότητες περαιτέρω χρήσης και δεν χρησιμοποιούνται για τον περιορισμό του ανταγωνισμού.»

9) Το άρθρο 9 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 9

Πρακτικές ρυθμίσεις

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα για τη διευκόλυνση της αναζήτησης διαθέσιμων εγγράφων για περαιτέρω χρήση πρακτικά μέτρα, όπως είναι οι κατάλογοι των κυριότερων εγγράφων με τα σχετικά μεταδεδομένα, οσάκις τούτο είναι δυνατό και σκόπιμο, με ηλεκτρονική πρόσβαση και σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο, καθώς και οι ισότοποι των δικτυακών πύλων που συνδέονται με τους καταλόγους. Εφόσον τούτο είναι δυνατόν, τα κράτη μέλη διευκολύνουν τη διαγλωσσική αναζήτηση εγγράφων.»

10) Το άρθρο 11 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 2, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Η παρούσα παράγραφος δεν τυγχάνει εφαρμογής στην ψηφιοποίηση των πολιτιστικών πόρων.»

β) Παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

«2α. Παρά την παράγραφο 1, στις περιπτώσεις που ένα αποκλειστικό δικαίωμα αφορά την ψηφιοποίηση πολιτιστικών πόρων, η περίοδος αποκλειστικότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει εν γένει τα δέκα έτη. Εφόσον η περίοδος αυτή υπερβαίνει τα δέκα έτη, η διάρκεια του αποκλειστικού δικαιώματος υπόκειται σε επανεξέταση κατά το ενδέκατο έτος και, ενδεχομένως, κάθε επτά έτη, εν συνεχεία.

Οι συμφωνίες περί παροχής αποκλειστικών δικαιωμάτων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, είναι διαφανείς και δημοσιοποιούνται.

Σε περίπτωση αποκλειστικού δικαιώματος αναφερομένου στο πρώτο εδάφιο, σχετικά με την ψηφιοποίηση πολιτιστικών πόρων, παρέχεται, στον οικείο φορέα του δημόσιου τομέα, ένα δωρεάν αντίγραφο των ψηφιοποιημένων πολιτιστικών πόρων ως μέρος της εν λόγω συμφωνίας. Το αντίγραφο αυτό διατίθεται για περαιτέρω χρήση στο τέλος της περιόδου αποκλειστικότητας.»

γ) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Οι αποκλειστικές συμφωνίες οι οποίες υφίστανται την 1η Ιουλίου 2005 και οι οποίες δεν εμπίπτουν σε εξαίρεση σύμφωνα με την παράγραφο 2, παύουν να ισχύουν στο τέλος της σύμβασης ή, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2008.»

δ) Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, οι αποκλειστικές συμφωνίες οι οποίες υφίστανται στις 17 Ιουλίου 2013 και οι οποίες δεν εμπίπτουν σε εξαίρεση σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 2α, παύουν να ισχύουν στο τέλος της σύμβασης ή, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο στις 18 Ιουλίου 2043.»

11) Το άρθρο 13 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 13

Επανεξέταση

1. Η Επιτροπή προβαίνει σε επανεξέταση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας πριν από τις 18 Ιουλίου 2018 και γνωστοποιεί τα αποτελέσματα της επανεξέτασης αυτής, μαζί

με τυχόν προτάσεις για τροποποιήσεις της παρούσας οδηγίας, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

2. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή, κάθε τρία έτη, έκθεση σχετικά με τη διαθεσιμότητα πληροφοριών του δημόσιου τομέα για περαιτέρω χρήση και τους όρους υπό τους οποίους αυτή διατίθεται, καθώς και τις πρακτικές που ακολουθούνται όσον αφορά την άσκηση ένδικων μέσων. Βάσει της έκθεσης αυτής, η οποία δημοσιοποιείται, τα κράτη μέλη εξετάζουν την εφαρμογή του άρθρου 6, ιδίως όσον αφορά τη χρέωση άνω του οριακού κόστους.

3. Αντικείμενο της αναφερόμενης στην παράγραφο 1 επανεξέτασης είναι ιδίως το πεδίο εφαρμογής και ο αντίκτυπος της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων του βαθμού αύξησης της περαιτέρω χρήσης των εγγράφων του δημόσιου τομέα, των συνεπειών της εφαρμογής των αρχών που διέπουν τη χρέωση και την περαιτέρω χρήση επίσημων εγγράφων νομοθετικής και διοικητικής φύσεως, της αλληλεπίδρασης μεταξύ των κανόνων για την προστασία των δεδομένων και των δυνατοτήτων περαιτέρω χρήσης, καθώς και των περαιτέρω δυνατοτήτων βελτίωσης της ορθής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας περιεχομένου.»

Άρθρο 2

1. Έως τις 18 Ιουλίου 2015, τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τα εν λόγω μέτρα από τις 18 Ιουλίου 2015.

2. Τα μέτρα αυτά, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 26 Ιουνίου 2013.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. SHATTER